

viešasis
ADMINISTRAVIMAS
P u b l i c A d m i n i s t r a t i o n

VILNIUS

2013*1(37)

Teorinio ir praktinio žurnalo VIEŠASIS ADMINISTRAVIMAS
steigėjas ir leidėjas

©LIETUVOS VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO LAVINIMO INSTITUCIJŲ ASOCIACIJA

*The theoretical and practical journal PUBLIC ADMINISTRATION
is published by*

LITHUANIAN PUBLIC ADMINISTRATION TRAINING ASSOCIATION

Redakcijos kolegija / Editorial Board:

Vyriausieji (moksliniai) redaktoriai / Editors in chief (scientific editors):

prof. dr. **E. CHLIVICKAS** / *Prof Dr*

prof. habil. dr. **B. MELNIKAS** / *Prof Dr Habil*

Nariai / Members

A. ASTRAUSKAS, dr., LR Seimas, Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto biuro patarėjas, Lietuva / *Dr, Adviser of the Secretariat of Committee on State Administration and Local Authorities, the Seimas of the Republic of Lithuania, Lithuania*

A. BARABASHEV, Prof Dr, Dean of High School of Economics, State University, Moscow, Russia / *prof. dr., Valstybinio universiteto Ekonomikos aukštosios mokyklos dekanas, Maskva, Rusija*

P. BOORSMA, Prof Dr, Public Finance Faculty for Public Administration and Public Policy, University of Twente, the Netherlands / *prof. dr., Viešųjų finansų fakultetas, Twente universitetas, Olandija*

M. BRINTHALL, Executive Director of American Political Science Association, USA / *Amerikos politikos mokslų asociacijos vykdančiasis direktorius, Jungtinės Amerikos Valstijos*

E. CHLIVICKAS, prof. dr., Vilniaus Gedimino technikos universitetas, Lietuvos viešojo administravimo lavinimo institucijų asociacijos prezidentas, Finansų ministerijos mokymo centro direktorius, Lietuva / *Prof Dr, Vilnius Gediminas Technical University, President of Lithuanian Public Administration Training Association, Director of Training Centre of the Ministry of Finance, Lithuania*

J. CZAPUTOWICZ, Prof Dr, National School of Public Administration, Poland / *prof. dr., Nacionalinė viešojo administravimo mokykla, Lenkija*

M. DUGGETT, Professor, University of Portsmouth, United Kingdom / *Portsmouth universiteto profesorius, Jungtinė Karalystė*

L. GAJDOSOVA, Executive Director of Network of Institutes and Schools of Public Administration in Central and Eastern Europe (NISPAcee), Slovakia / *Vidurio ir Rytų Europos viešojo administravimo institutų ir mokyklų tinklo vykdančioji direktorė, Slovakija*

R. GINEVIČIUS, prof. habil. dr., Vilniaus Gedimino technikos universitetas, Lietuva / *Prof Dr Habil, Vilnius Gediminas Technical University, Lithuania*

L. YIU, Dr, President of Centre for Socio-Economic Development, Switzerland / *dr., Socialinės-ekonominės plėtros centro direktorius, Šveicarija*

B. LEIDHAMMAR, Prof, Division for Business and Economics, Karlstad University, Sweden / *prof., Verslo ir ekonomikos katedra, Karlstad universitetas, Švedija*

R. MALKEVIČIUS, dr., Lietuvos viešojo administravimo lavinimo institucijų asociacijos konsultantas, Lietuva / *Dr, Consultant of Lithuanian Public Administration Training Association, Lithuania*

A. MARČINSKAS, prof. habil. dr., Vilniaus universiteto katedros vedėjas, Lietuva / *Prof Dr Habil, Head of Department, Vilnius University, Lithuania*

B. MELNIKAS, prof. habil. dr., Vilniaus Gedimino technikos universiteto katedros vedėjas, Lietuva / *Prof Dr Habil, Head of Department, Vilnius Gediminas Technical University, Lithuania*

S. PUŠKORIUS, prof. habil. dr., Mykolo Romerio universitetas, Lietuva / *Prof Dr Habil, Mykolas Romeris University, Lithuania*

A. RAIPA, prof. dr., Mykolo Romerio universitetas, Lietuva / *Prof Dr, Mykolas Romeris University, Lithuania*

A. ROSENBAUM, Prof Dr, Director of Institute for Public Management and Community Service, Florida International University, USA / *prof. dr., Floridos tarptautinis universitetas, Viešojo valdymo ir visuomeninių paslaugų institutas, Jungtinės Amerikos Valstijos*

R. SANER, Professor, Basel University, Director of Diplomacy Dialogue, CSEND, Geneva, Switzerland / *Basel universiteto profesorius, Diplomatinio bendravimo direktorius, CSEND, Ženeva, Šveicarija*

A. TEMMES, Finnish Institute of Public Management, Finland / *Suomijos viešosios vadybos institutas, Suomija*

K. TOLO, Dr, Executive Director, National Association of Schools of Public Affairs and Administration (NASPAA), USA / *dr., Nacionalinės viešųjų reikalų ir administravimo mokyklų asociacijos direktorius, Jungtinės Amerikos Valstijos*

B. WOOLDBRIDGE, Prof Dr, Department of Political Science and Public Administration, Virginia Commonwealth University, USA / *prof. dr., Politikos mokslų ir viešojo administravimo katedra, Virdžinija, Commonwealth universitetas, Jungtinės Amerikos Valstijos*

Žurnalo leidėjas / Publisher:

Lietuvos viešojo administravimo lavinimo institucijų asociacija / *Lithuanian Public Administration Training Association*

Atsakingoji sekretorė / Executive Secretary:

M. Kuzminskaitė

el.paštas/E-mail monika@lvalia.lt

Redakcija / Editorial Staff:

tel., faks./phone, fax +370 5 212 63 17

el.paštas/E-mail monika@lvalia.lt

Žurnalas „Viešasis administravimas“ įtrauktas į mokslines tarptautines duomenų bazes EBSCO, Business Source Complete, LOGIN, GESIS.

The journal 'Public Administration' has been included into the international scientific databases 'EBSCO', Business Source Complete, 'LOGIN' and databases of CSA Social Science Collection of GESIS Service Agency Eastern Europe.

TURINYS / CONTENT

.....

VYRIAUSIŪJŲ REDAKTORIŲ ŽODIS

FOREWORD OF EDITORS IN CHIEF 6

EUROPOS INTEGRACIJA: IŠŠŪKIAI IR NAUJI PRIORITETAI

EUROPEAN INTEGRATION: CHALLENGES AND NEW PRIORITIES

B. Melnikas. Europos integracija ir Europos Sąjungos plėtra: aktyvinimo procesai ir šiuolaikiniai mokslinio pažinimo, tyrimų ir studijų poreikiai bei prioritetai

European Integration and Enlargement of the European Union: Activation Processes and Contemporary Needs and Priorities of the Scientific Cognition, Research and Studies 8

R. Banelienė. Europos Sąjungos valstybių ekonominės politikos efektyvumas

Effectiveness of the Economic Policy of the States of the European Union 26

SOCIALINĖS IR EKONOMINĖS RAIDOS AKTUALIJOS GLOBALIZACIJOS IR EUROPOS INTEGRACIJOS PROCESŲ KONTEKSTE

SOCIAL AND ECONOMIC DEVELOPMENT TOPICALITIES IN THE CONTEXT OF GLOBALIZATION AND EUROPEAN INTEGRATION

E. Chlivickas. Vartotojų elgsena viešajame sektoriuje

Consumer Behavior in Public Sector 37

B. Melnikas. Verslas žiniomis grindžiamoje visuomenėje: tinklaveika ir intelektualizavimas

Business in the Knowledge Based Society: Networking and Intellectualization 47

A. Laužadytė, G. Samoškaitė. Darbo rinka Lietuvoje: situacija ir politika

Labour Market in Lithuania: Situation and Policy 66

E. Kurlavičiūtė. Pašto ženklų leidyba: iššūkiai ir perspektyvos

Publishing of Postage Stamps: Challenges and Perspectives 74

V. Smalskys, A. Šilinskytė. Studentų dalyvavimas universitetų valdyme: aktualijos ir prioritetai

Students Participation in University Governance: Actualities and Priorities 88

Vyriausiųjų redaktorių žodis

Gerbiamieji skaitytojai!

2013 metų antrajame pusmetyje Lietuva pirmininkauja Europos Sąjungos Tarybai. Tai itin svarbus mūsų visuomenės raidos etapas, rodantis ir brandą, ir atsakomybę, ir gebėjimus tinkamai spręsti šiuolaikines socialines bei ekonomines problemas, ypač atsižvelgiant į naujus tiek Europos integracijos ir Europos Sąjungos raidos bei plėtros iššūkius, tiek mūsų šalyje išryškėjusias reikmes.

Savaime suprantama, kad žurnalo „Viešasis administravimas“ 2013 metų publikacijos daugiausia bus skirtos Europos integracijos bei Europos Sąjungos raidos ir plėtros sąlygomis kylančių problemų analizei, taip pat nagrinėjimui tų socialinės ir ekonominės raidos kultūros bei mokslo ir technologijų pažangos reiškinių, kurių logiką bei trajektorijas vienaip ar kitaip veikia Europos integracijai būdingi veiksniai. Lietuvoje išryškėjančios problemos ir raidos tendencijos taip pat bus analizuojamos atsižvelgiant į Europos Sąjungos mastu pasireiškiančių aplinkybių kontekstą.

Akivaizdu, kad 2013 metų žurnalo „Viešasis administravimas“ publikacijose daugiausia dėmesio kaip ir ankstesniais metais bus skiriama viešojo valdymo, viešosios vadybos ir administravimo, valstybės politikos tematikai, valstybės tarnybos tobulinimo ir valstybės tarnautojų bei viešojo sektoriaus organizacijų veiklos gerinimo

klausimams. Atsižvelgiant į 2013 metais didėjančią susidomėjimą Europos integracijos ir Europos Sąjungos problematika, atitinkami viešojo valdymo, viešosios politikos, vadybos ir administravimo bei valstybės tarnybos tobulinimo klausimai bus svarstomi teikiant prioritetus įvairioms europinio konteksto aplinkybėms.

Dėmesys Europos integracijos bei Europos Sąjungos raidos ir plėtros temoms bei klausimams nulėmė ir pirmojo 2013 metų „Viešojo administravimo“ numerio straipsnių sąranką: šio numerio publikacijų tematika gana įvairi, tačiau iš esmės visose jų aptariami Europos Sąjungos raidai ir Europos Sąjungos šalių visuomenei aktualūs ir svarbūs dalykai. Pažymėtina, kad dauguma Europos integracijos bei Europos Sąjungos raidos ir plėtros požiūriu reikšmingų problemų daugiausia aptariamos atsižvelgiant į gerokai bendresnius reiškinius, ypač į globalizaciją bei žinių visuomenės ir žinių ekonomikos kūrimą.

Taigi, atkreipdami dėmesį į Europos integracijos bei Europos Sąjungos raidai ir plėtrai skirtos tematikos ir problematikos aktualumą bei reikšmingumą, tikimės, kad šiame „Viešojo administravimo“ numeryje skelbiami straipsniai bus ir įdomūs, ir naudingi.

Sėkmės Jums, gerbiamieji skaitytojai!

Foreword of Editors in Chief

Dear Readers!

Lithuania chairs the European Union Council in the second half of 2013. It is a very important period in the development of our society, which shows maturity, responsibility and abilities to solve contemporary social and economic problems properly, especially – considering the new challenges of the European integration and the European Union development and enlargement as well as the highlighted needs in our country.

Naturally, the 2013 publications of the magazine “Public Administration” will be devoted to the analysis of problems that manifest under the conditions of the European integration and the European Union development and enlargement, as well as to the analysis of those phenomena of social and economic development culture, science and technology progress, the logic and trajectory of which are in one or other way influenced by the factors typical of the European integration. Problems and development tendencies in Lithuania will also be analyzed considering the context of circumstances in the European Union.

It is obvious that, the same as in previous years, the main attention in the publications of the 2013 magazine “Public Administration” will be paid to the topic of public governance, public management and administration, and state policy as well as to the issues of the refinement of state service and improvement of the activity of state

servants and public sector organizations. Considering the increasing interest in the European integration and the European Union problems in 2013, the respective issues of public governance, public policy, management and administration, and state policy will be discussed with the priority to various circumstances of the European context.

Attention to the topics of the European integration and the European Union development and enlargement determined the setup of articles in the first edition of “Public Administration” of 2013: the topics of the publications in this edition are quite various, however, on the whole they all discuss issues relevant and important to the European Union development and the society of the European Union countries. It should be noted that the majority of problems in regard to the European integration and the European Union development and enlargement are discussed considering much more general phenomena, especially globalization and the creation of the knowledge based society and knowledge economy.

Thus, drawing attention to the relevance and significance of the European integration and the European Union development and enlargement topics and problems we hope that the articles published in this edition of “Public Administration” will be both interesting and useful.

Good luck to You, dear readers!

EUROPOS INTEGRACIJA IR EUROPOS SAJUNGOS PLĖTRA: AKTYVINIMO PROCESAI IR ŠIUOLAIKINIAI MOKSLINIO PAŽINIMO, TYRIMŲ IR STUDIJŲ POREIKIAI BEI PRIORITETAI

*EUROPEAN INTEGRATION AND ENLARGEMENT OF THE EUROPEAN UNION:
ACTIVATION PROCESSES AND CONTEMPORARY NEEDS AND PRIORITIES OF
THE SCIENTIFIC COGNITION, RESEARCH AND STUDIES*

Borisas MELNIKAS, prof. habil. dr.
Vilniaus Gedimino technikos universitetas

Borisas MELNIKAS, Prof Dr Habil
Vilnius Gediminas Technical University

Santrauka

Straipsnyje kompleksiskai nagrinėjami Europos integracijos ir Europos Sąjungos plėtros procesai. Pagrindinis dėmesys skiriamas ilgalaikėms Europos integracijos ir Europos Sąjungos plėtros tendencijoms, Europos integracijos ir Europos Sąjungos plėtros aktyvinimo poreikiams ir perspektyvoms. Ypač akcentuojami istoriškai išryškėję Europos integracijos dėsniumai. Europos integracijos ir Europos Sąjungos plėtros procesai apibūrinami kaip labai svarbi mokslinio pažinimo, tyrimų bei studijų sritis. Straipsnyje apibūdinami įvairūs požiūriai į Europos integracijos ir Europos Sąjungos plėtros procesus, į jų esmės suvokimą bei į galimas Europos integracijos ir Europos Sąjungos plėtros ateityje perspektyvas. Aptariami Europos integracijos ir Europos Sąjungos plėtros tematikai skirtų mokslinių tyrimų ir studijų prioritetai.

Straipsnis recenzuotas

Summary

The processes of the European integration and enlargement of the European Union are comprehensively analyzed in the article. The main attention is paid to the long-term tendencies of the European integration and enlargement of the European Union, as well as to the needs and perspectives of European integration activation process and of enlargement of the European Union. Historically known regularities of the European integration are especially highlighted. The processes of the European integration and enlargement of the European Union are defined as an important field of the scientific cognition, research and studies. Various approaches to the processes of European integration and enlargement of the European Union, to the perception of the essence of these processes, as well as possible concepts of the European integration and enlargement of the European Union in the future are described in the article. Priorities of studies and scientific research on European integration and enlargement of the European Union are characterized.

EUROPOS SAJUNGOS VALSTYBIŲ EKONOMINĖS POLITIKOS EFEKTYVUMAS

EFFECTIVENESS OF THE ECONOMIC POLICY OF THE STATES OF THE EUROPEAN UNION

Rūta BANELIENĖ

Vilniaus universitetas

Rūta BANELIENĖ

Vilnius University

Santrauka

Įsigaliojus Lisabonos sutarčiai pastebimas vis gilesnis konsolidacijos procesas Europos Sąjungoje ir vis dažniau Europos Sąjunga pasaulio ekonomiką veikia kaip vienetas. Tačiau kartu vis dažniau ignoruojami atskirų Europos Sąjungos valstybių narių, ypač mažųjų, interesai ir į juos neatsižvelgiama. Iš čia kyla naujų iššūkių ir reikalavimų didinti Europos Sąjungos mažųjų šalių ekonominės politikos efektyvumą.

Valstybės ekonominės politikos efektyvumo vertinimo kriterijai integracinių procesų Europos Sąjungoje sąlygomis yra užbrėžti Europos vadovų tarybos 2010 m. birželio mėn. patvirtintoje „Europa 2020“ strategijoje, pagal kurią Europos Sąjunga įsipareigojo siekti pažangos užimtumo, švietimo, investicijų į MTEP, klimato kaitos ir energetikos bei skurdo mažinimo srityse. Siekiant įvertinti Europos Sąjungos priimtų įsipareigojimų poveikį mažųjų Europos Sąjungos šalių ekonomikoms, šiame straipsnyje pateikiami „Europa 2020“ strategijoje pasiūlytų trijų tikslų – užimtumo, švietimo ir investicijų į mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą – įgyvendinimo poveikio mažųjų Europos Sąjungos šalių ekonomikos augimui vertinimai.

Apibendrinant pateiktus vertinimus daroma išvada, kad daugelio mažųjų Europos Sąjungos šalių pasirinkti nacionaliniai tikslai užimtumo, švietimo ir investicijų į mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą srityse pagal „Europa 2020“ strategiją yra nepakankamai ambicingi ir visu 2011–2020 m. laikotarpiu užprogramuoja vidutiniškai apie 4,8 proc. BVP per metus lėtesnį šių šalių ekonomikos augimą, nei galėtų būti pasirinkus ambicingesnius tikslus.

Straipsnis recenzuotas

Summary

After the Lisbon Treaty came into force, a deeper consolidation process in the European Union is observed where the European Union operates as a unit in the world economy more frequently. However, at the same time the interests of individual European Union Member States are increasingly ignored and not taken into account, this is particularly the case with smaller states. Hence new challenges and requirements to enhance the efficiency of economic policy in the smaller European Union countries arise.

The evaluation criteria to measure the efficiency of a state's economic policy, in terms of integration processes in the European Union, were determined in the strategy "Europe 2020" which was endorsed by the European Council in June 2010. According to this strategy, the European Union has committed to seek progress in the fields of employment, education, investment in R & D, climate change as well as energy and poverty reduction. Seeking to assess the economical impact of these European Union commitments on small European Union countries, this article provides the evaluation of three objectives of the strategy "Europe 2020" – employment, education, and investment in R & D – the impact these implementations have on the economic growth in smaller countries of the European Union.

This article will come to the conclusion that many smaller European Union countries choose not to be ambitious enough in their national objectives of employment, education, and investment in R & D areas under the strategy "Europe 2020" and during the period of 2011-2020 program in average about 4.8 percent per year slower GDP growth than in case it had chosen more ambitious goals.

VARTOTOJŲ ELGSENA VIEŠAJAME SEKTORIUJE

CONSUMER BEHAVIOR IN PUBLIC SECTOR

Eugenijus CHLIVICKAS, prof. dr.

Vilniaus Gedimino technikos universitetas,
Lietuvos viešojo administravimo lavinimo institucijų
asociacijos prezidentas

Eugenijus CHLIVICKAS, Prof Dr

Vilnius Gediminas Technical University,
President of the Lithuanian Public Administration
Training Association

Santrauka

Vartotojų elgesio modeliavimas, siekiant ugdyti tam tikras vartotojo savybes ir geriau tenkinti jų poreikius, ilgą laiką buvo svarbus tik verslo sektoriui ir vienas aktualiausių šio sektoriaus sėkmę lemiančių veiksnių. Kintant visuomenės poreikiams vartotojo elgesio modeliavimas tampa ypač svarbus ir viešajame sektoriuje.

Šiuolaikinėmis sąlygomis viešajam sektoriui kyla naujų iššūkių: būtina tenkinti vis naujas visuomenės reikmes ir poreikius, taikant tobulesnius viešojo administravimo procesus, skatinant viešąsias institucijas teikti geresnes, greitesnes ir įvairesnes viešąsias paslaugas.

Vartotojo samprata ir jo elgsena verslo bei viešajame sektoriuose turi nemažai panašumų ir kai kurių skirtingų savybių. Vartotojas verslo sektoriuje apibūdinamas kaip klientas, perkantis tam tikrą paslaugą ar įsigyjantis tam tikrą produktą, vyraujant piniginiams mainams ir siekiui skatinti vartotojo lojalumą. Vartotojas viešajame sektoriuje apibūdinamas kaip tiesioginių ir universaliųjų viešųjų paslaugų vartotojas, o viešąsias paslaugas teikiančios institucijos įvardijamos kaip turinčios kompleksinį ryšį su visuomene, nes jos teikia tiesiogines paslaugas vartotojams ir piliečiams, sukuriant jiems saugią socialinę ir ekonominę aplinką. Viešojo sektoriaus institucijos turi derinti du dažnai skirtingus veiklos aspektus: aktyviai panaudoti turimus išteklius ir teikti aukštos kokybės prieinamas paslaugas piliečiams.

Daugelis paslaugų kokybės modelių skirti paslaugų vartojimo mastui didinti ir vartotojų lojalumui skatinti. Tačiau viešajame sektoriuje esant paslaugų teikėjų monopoliams, vartotojai neturi galimybės rinktis viešųjų paslaugų tiekėjų ir yra priversti vartoti tam tikras paslaugas.

Nepaisant šių ir kitų skirtumų, privataus sektoriaus patirtį reikia panaudoti viešajame sektoriuje. Viešosios paslaugos jau dabar yra įvairios pagal šių paslaugų gavėjų tikslinę grupę, paslaugų naudojimo kilmę (kontrolės, laisvai pasirenkamos, nemokamos ir mokamos; kitus paslaugos teikimo būdus), rinkos poziciją (paslaugas, kurioms teikti reikalingos specifinė žinios, monopoliniai tiekėjai ir paslaugos, turinčios konkurentų).

Viešajame sektoriuje vartotojas suprantamas kaip klientas, gavėjas, naudotojas, pirkėjas, mokesčių mokėtojas, pilietis. Galima teigti, kad vartotojų elgsena ir jos tyrimai, skirti pagrindiniam tikslui – patenkinti augančius vartotojų poreikius ir lūkesčius. Kartu institucijos, teikiančios viešąsias paslaugas, turi daugiau dėmesio skirti visuomenės poreikiams ir interesams tenkinti. Šios institucijos, naudodamosi „gerąja patirtimi“, turi nuolat tobulėti siekdamos piliečiams teikti geresnės kokybės, greitesnes ir įvairesnes paslaugas.

Straipsnis recenzuotas

Summary

Modeling of consumer behavior with a view to educate certain qualities of a consumer and better satisfy their needs, for a long time was only important to business sector and it was one of the most relevant factors determining the sector's success. As the needs of the society change, the modeling of consumer behavior is becoming especially important in public sector as well.

New challenges arise for the public sector under contemporary conditions: it is necessary to satisfy new needs and demands of the society applying more

improved public administration processes, encouraging public institutions to provide better, faster and more diverse public services.

Consumer's conception and his behavior in business and public sectors have a number of similarities as well as some different features. A consumer in business sector is described as a client buying a certain service or purchasing a certain product with the prevalence of monetary exchange and pursuit to stimulate customer loyalty. A consumer in public sector is described as a user of direct and universal public services, and institutions providing public services are named as the ones having complex relation with the society because they provide direct services to consumers and citizens by creating safe social and economic environment to them. Public sector institutions have to combine two different activity aspects: actively use existing resources and provide high quality services available to citizens.

A number of service quality models are intended to increase the use of services and to stimulate customer loyalty. However, with the existence of service provider

monopolies in the public sector, consumers do not have a possibility to choose public service providers and are forced to use particular services.

Despite these and other differences, the experience of the private sector needs to be used in the public sector. Public services are already different according to the target group of service recipients, origin of the use of services (control, freely chosen, free of charge and paid; other ways of service provision), market position (services, the provision of which needs specific knowledge, monopoly providers and services that have competitors).

In the public sector a consumer is understood as a client, recipient, user, buyer, tax payer, and citizen. It can be claimed that consumer behavior and its research are intended for the main purpose – to satisfy the growing needs and expectations of consumers. At the same time, institutions that provide public services must pay more attention to satisfy the society's needs and interests. These institutions, using the "best practice", must constantly improve in order to provide better quality, faster and more various services to citizens.

VERSLAS ŽINIOMIS GRINDŽIAMOJE VISUOMENĖJE: TINKLAVEIKA IR INTELEKTUALIZAVIMAS

*BUSINESS IN THE KNOWLEDGE BASED SOCIETY:
NETWORKING AND INTELLECTUALIZATION*

Borisas MELNIKAS, prof. habil. dr.,
Vilniaus Gedimino technikos universitetas

Borisas MELNIKAS, Prof Dr Habil
Vilnius Gediminas Technical University

Santrauka

Straipsnis yra teorinio pobūdžio, jame kompleksiskai apibūdinami šiuolaikinis verslas ir jo raida bei ypatumai žiniomis grindžiamos visuomenės ir žinių ekonomikos kūrimo sąlygomis. Pagrindinis dėmesys yra teikiamas ypač svarbiems šiuolaikinio verslo raidos ypatumams – intelektualizavimo procesams bei tinklaveikai.

Straipsnyje yra pateiktas detalus verslo intelektualizavimo procesų apibūdinimas, parodytas intelektualizavimo veiksmų vaidmuo žiniomis grindžiamos visuomenės ir žinių ekonomikos kūrimo iššūkių kontekst, aptartos svarbiausios verslo intelektualizavimo procesų charakteristikos. Apibrėžiamos svarbiausios sąvokos ir charakteristikos, apibūdinančios tinklus ir tinklaveiką, aptariamos galimybės ir poreikiai panaudoti tinklaveikos priemones verslui tobulinti ir modernizuoti.

Apibūdinti tinklaveikos prioritetai, charakteringi šiuolaikinio tarptautinio verslo plėtrai. Analizuojami tinklaveikos ir verslo intelektualizavimo poreikiai ir perspektyvos atsižvelgiant į šiuolaikinius globalizacijos ir verslo internacionalizavimo procesus, ypač - žiniomis grindžiamos visuomenės ir žinių ekonomikos kūrimo iššūkių kontekste.

Straipsnyje apibūdintas aukštųjų technologijų sektoriaus vaidmuo plėtojant verslą žiniomis grindžiamos visuomenės ir žinių ekonomikos kūrimo sąlygomis.

Straipsnis recenzuotas

Summary

Modern business and the processes and specificities of its development in the conditions of knowledge based society and knowledge economy creation are described in this theoretical article. The main attention is paid to intellectualisation processes and to networking as to particularly important features of contemporary business development.

There is a detailed description of the business intellectualisation processes in the article, the role of these processes in the context of knowledge based society and knowledge economy creation is shown, the main characteristics of these processes are described. The main definitions and characteristics of networks and networking are described, the possibilities and needs of networking for the improvement of business and for its modernization are discussed.

Priorities of the networking processes characterizing contemporary international business are described. The needs and perspectives of networking and business intellectualisation taking into account the contemporary globalization and business internationalization processes are analyzed., especially in the context of challenges of knowledge based society and knowledge economy creation.

The role of high-technologies sector developing business in the conditions of knowledge based society and knowledge economy creation is characterized in the article.

DARBO RINKA LIETUVOJE: SITUACIJA IR POLITIKA

LABOUR MARKET IN LITHUANIA: SITUATION AND POLICY

Agnė LAUŽADYTĖ, dr.
Giedrė SAMOŠKAITĖ,
Vilniaus universitetas

Agne LAUZADYTE Dr.,
Giedre SAMOSKAITE
Vilnius University

Santrauka

Straipsnyje nagrinėjamos pasyviosios ir aktyviosios darbo rinkos politikos priemonės, išskiriamas teigiamas ir neigiamas jų poveikis darbo jėgos pasiūlos ir paklausos sąveikai bei užimtumo šalyje didinimui. Taip pat nagrinėjamas darbo rinkos politikos įgyvendinimas Lietuvoje 2005-2011 m., išlaidų darbo rinkos politikos finansavimui struktūra, bedarbių, nukreiptų į aktyviasias ir pasyviasias priemones, skaičiaus dinamika. Analizei naudojami Lietuvos Respublikos Statistikos departamento, Lietuvos darbo biržos ir Europos Statistikos agentūros (Eurostat) duomenys. 2005-2011 m. laikotarpis pasirinktas, atsižvelgiant į naujausių statistinių duomenų prieinamumą.

Atlikta analizė leidžia apibendrintai teigti, kad Lietuvoje aktyvaus gyventojų užimtumo rėmimo finansavimui skiriamos lėšos, lyginant su kitomis ES šalimis, yra vienos mažiausių. Siekiant spręsti struktūrines problemas darbo rinkoje tikslinga intensyviau taikyti šias priemones. Tai ne tik padidintų bedarbių asmenų įsidarbinimo tikimybę, bet ir prisidėtų prie socialinių problemų, tokių kaip socialinė atskirtis, skurdas bei visuomenės senėjimas, sprendimo.

Straipsnis recenzuotas

Summary

This paper aims to analyse the passive and active labour market policies and their effect to labour supply and demand, and employment in the country. The implementation of labour market policies in Lithuania in 2005-2011, the structure of public expenditure on labour market policy measures and dynamics of the number of participants in labour market programmes are analysed as well. The data of Statistics department of Lithuania, Lithuania Labour Exchange and Eurostat is used in the paper. The period of 2005-2011 was chosen due to the availability of the latest statistical data.

Analysis leads to conclusion that public expenditure on active labour market policies is one of the lowest in Lithuania, compared to the other EU member-states. Active labour market measures should be used more intensively while dealing with structural problems in the labour market. This could increase the probability of finding a job for unemployed persons, moreover, ageing and other social problems like social exclusion, poverty etc. would be addressed.

PAŠTO ŽENKLŲ LEIDYBA: IŠŠŪKIAI IR PERSPEKTYVOS

PUBLISHING OF POSTAGE STAMPS: CHALLENGES AND PERSPECTIVES

Elena KURLAVIČIŪTĖ

Vilniaus universitetas

Elena KURLAVICIUTE

Vilnius University

Santrauka

Straipsnyje nagrinėjama pašto ženklų leidybos raida, šiuolaikinės leidybos tendencijos ir investiciniai aspektai. Parodyta, kad pašto ženklų leidybos, sąvoka susiformavo palyginti neseniai, kad ekonomikoje tai vis dar menkai tyrinėta sritis. Didelis dėmesys skiriamas lietuviškų pašto ženklų leidybos tendencijoms ir pasaulio filatelistų požiūriui į lietuviškus pašto ženklus, kadangi tai suponuoja paklausą lietuviškiems pašto ženklams. Straipsnyje analizuojamos Lietuvos ir ES valstybių narių pašto ženklų suminių nominalų ir per metus leidžiamų skirtingų pašto ženklų skaičiaus kaitos tendencijos, pašto paslaugų sektoriaus rodikliai bei tinkami pavyzdžiai Lietuvai, pasaulio filatelistų požiūris į lietuviškus pašto ženklus įvairiais aspektais, į filatelinių organizacijų ir tarptautinių filatelinių renginių įtaką pašto ženklų leidybai ir paklausai. Analizė atskleidžia stipriąsias ir silpnąsias lietuviškų pašto ženklų puses bei tolesnių specializuotų tyrimų poreikį.

Straipsnis recenzuotas

Summary

This article examines the development of the postage stamps, contemporary publishing trends and investment issues. The concept of postage stamps publishing as a separate object was formed quite recently. It is still a poorly studied area in the economy field. Great attention is paid to Lithuanian postage stamps publishing trends and global view towards Lithuanian postage stamps as it implies the demand of Lithuanian postage stamps. The article analyses Lithuanian and EU member states' postage stamps' aggregate nominal and the number of different postage stamps emitted per year trends, postal services sector's indicators and appropriate examples for Lithuania, the view of various philatelists from all over the world towards Lithuanian postage stamps in various aspects, the impact of philatelic organisations and international philatelic events for postage stamps publishing and demand. The analysis reveals the strengths and the weaknesses of the Lithuanian postage stamps and a need for further researches.

STUDENTŲ DALYVAVIMAS VALDANT UNIVERSITETUS: AKTUALIJOS IR PRIORITETAI

STUDENTS PARTICIPATION IN UNIVERSITY GOVERNANCE: ACTUALITIES AND PRIORITIES

Vainius SMALSKYS, doc.dr.

Aušra ŠILINSKYTĖ

Mykolo Romerio universitetas

Vainius SMALSKYS Assoc Prof Dr,

Ausra ŠILINSKYTE

Mykolas Romeris University

Santrauka

Straipsnyje analizuojami ir vertinami studentų dalyvavimo universitetų valdyme aspektai. Teigiama, kad studentų dalyvavimo plėtra valdant universitetus susijusi su naujojo viešojo valdymo principų diegimu valstybinėse ir viešosiose aukštosiose mokyklose. Naujojo viešojo valdymo principai derinami supiliečių ir jų grupių įtraukimu į viešojo sektoriaus organizacijų valdymą. Straipsnio autoriai pateikia pagrindinius studentų atstovybių dalyvavimo valdant universitetus principus, kurie remiasi universitetų senatų ir tarybų priimtų dokumentų vertinimu ir kt. Straipsnyje teigiama, kad studentų prisidėjimas prie universitetų valdymo susijęs su teikiamų paslaugų studentams gerinimu. Studijų tarptautinimas ir įvairios tarpuniversitetinių mainų programos sudaro studentams sąlygas įgyti naujos patirties ir, atstovaujant įvairiose aukštųjų mokyklų valdymo struktūrose, tą patirtį perduoti universitetams, kuriuose jie mokosi.

Straipsnis recenzuotas

Summary

This article examines the development of the postage stamps, contemporary publishing trends and investment issues. The concept of postage stamps publishing as a separate object was formed quite recently. It is still a poorly studied area in the economy field. Great attention is paid to Lithuanian postage stamps publishing trends and global view towards Lithuanian postage stamps as it implies the demand of Lithuanian postage stamps. The article analyses Lithuanian and EU member states' postage stamps' aggregate nominal and the number of different postage stamps emitted per year trends, postal services sector's indicators and appropriate examples for Lithuania, the view of various philatelists from all over the world towards Lithuanian postage stamps in various aspects, the impact of philatelic organisations and international philatelic events for postage stamps publishing and demand. The analysis reveals the strengths and the weaknesses of the Lithuanian postage stamps and a need for further researches.

Teorinio ir praktinio žurnalo VIEŠASIS ADMINISTRAVIMAS
steigėjas ir leidėjas

©LIETUVOS VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO LAVINIMO INSTITUCIJŲ ASOCIACIJA

*The theoretical and practical journal PUBLIC ADMINISTRATION
is published by
LITHUANIAN PUBLIC ADMINISTRATION TRAINING ASSOCIATION*

Leidinio tiražas - 200 vnt.